

Wstęp

Część I

Istota i historia ubezpieczeń

1. Pojęcie ubezpieczenia i podstawowa terminologia

(Piotr Jaworski, Jacek Micał)

- 1.1. Istota ubezpieczeń
 - 1.2. Wspólnota ryzyka i zasada wzajemności
 - 1.3. Ubezpieczenia komercyjne — prawo popytu i podaży
 - 1.4. Ubezpieczenia społeczne — regulacje administracyjne
 - 1.5. Podstawowa terminologia
 - 1.6. Ryzyko a niepewność
 - 1.7. Rodzaje ryzyka w ubezpieczeniach
 - 1.8. Zarządzanie ryzykiem z wykorzystaniem ubezpieczeń
 - 1.9. Dlaczego składka jest większa niż wartość oczekiwana straty spowodowanej potencjalną szkodą
 - 1.10. Podstawy kalkulacji składki
- Pytania sprawdzające

2. Zarys historii ubezpieczeń

(Paweł Różycki)

- 2.1. Od praubebezpieczeń do współczesności
 - 2.2. Początki ubezpieczeń — czasy starożytne i wczesne średniowiecze
 - 2.3. Średniowiecze i czasy nowożytne do końca XVI w.
 - 2.4. Wiek XVII i wiek XVIII
 - 2.5. Wiek XIX i wiek XX
 - 2.6. Rozwój ubezpieczeń w Polsce
- Pytania sprawdzające

3. Klasyfikacja ubezpieczeń. Umowy ubezpieczenia

(Małgorzata Iwanicz-Drozdowska)

- 3.1. Klasyfikacja ubezpieczeń
 - 3.2. Podstawowe informacje dotyczące umów ubezpieczenia
- Pytania sprawdzające

Część II

Bezpieczeństwo i finanse w sektorze ubezpieczeń prywatnych

4. Sieć bezpieczeństwa finansowego w sektorze ubezpieczeń

(Małgorzata Iwanicz-Drozdowska)

- 4.1. Regulacje prawne dotyczące działalności ubezpieczeniowej
 - 4.2. Nadzór nad sektorem ubezpieczeń
 - 4.3. Systemy gwarancyjne w sektorze ubezpieczeń
- Pytania sprawdzające

5. Zarządzanie finansami zakładu ubezpieczeń. Wyplacalność II

(Marzanna Lament)

- 5.1. Podstawy prawne zarządzania finansami w zakładach ubezpieczeń
 - 5.2. Ryzyko w zarządzaniu finansami zakładów ubezpieczeń
 - 5.3. Zarządzanie aktywami
 - 5.4. Zarządzanie pasywami
 - 5.5. Zasady tworzenia i podziału wyniku finansowego
 - 5.6. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe i ich znaczenie
 - 5.7. Wyplacalność zakładu ubezpieczeń i jej ocena
 - 5.7.1. Pojęcie wyplacalności i czynniki ją kształtujące
 - 5.7.2. Wyplacalność I (Solvency I) a Wyplacalność II (Solvency II)
 - 5.7.3. Architektura Wyplacalności II (Solvency II)
 - 5.7.4. Wymagania kapitałowe
 - 5.7.5. Znaczenie mechanizmów kontrolnych w Wyplacalności II (Solvency II)
- Pytania sprawdzające

6. Działalność inwestycyjna/lokacyjna zakładów ubezpieczeń

(Marzanna Lament)

- 6.1. Pojęcie polityki inwestycyjnej i jej cele
- 6.2. Uwarunkowania prawne działalności inwestycyjnej/lokacyjnej zakładów ubezpieczeń
- 6.3. Strategie inwestycyjne zakładów ubezpieczeń
- 6.4. Wycena lokat w zakładzie ubezpieczeń
 - 6.4.1. Ogólne zasady wyceny
 - 6.4.2. Wycena według Polskich Standardów Rachunkowości
 - 6.4.3. Wycena według MSR/MSSF

6.5. Asset Liability Management (ALM) jako metoda zarządzania aktywami zakładu ubezpieczeń
Pytania sprawdzające

7. Wykorzystanie analizy wskaźnikowej do oceny sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń (Marzanna Lament)

- 7.1. Podmioty zainteresowane oceną sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń
 - 7.2. Charakterystyka wybranych wskaźników finansowych
 - 7.2.1. Wskaźniki rentowności
 - 7.2.2. Wskaźniki wypłacalności
 - 7.2.3. Wskaźniki płynności finansowej i zdolności płatniczej
 - 7.2.4. Wskaźniki sprawności działania i współzależności
 - 7.3. Przykład oceny sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń
- Pytania sprawdzające

Część III **Ubezpieczenia oferowane przez sektor publiczny**

8. Ubezpieczenie społeczne w systemie zabezpieczenia społecznego (Kamila Bielawska)

- 8.1. Istota i cechy ubezpieczenia społecznego
 - 8.2. Konstrukcja systemu ubezpieczeń społecznych
- Pytania sprawdzające

9. Organizacja systemu ubezpieczeń społecznych (Daniela Kitala)

- 9.1. Wprowadzenie do organizacji systemu ubezpieczeń społecznych
 - 9.2. ZUS
 - 9.3. KRUS
 - 9.4. OFE
 - 9.5. NFZ
- Pytania sprawdzające

10. Ubezpieczenia emerytalne. Reforma systemu ubezpieczeń emerytalnych (Kamila Bielawska)

- 10.1. Istota zabezpieczenia emerytalnego
 - 10.2. Charakterystyka ubezpieczenia emerytalnego
 - 10.3. Reformy emerytalne
 - 10.4. Ubezpieczenie emerytalne w Polsce po reformie strukturalnej (1 stycznia 1999 r.)
 - 10.4.1. Ewolucja ubezpieczenia emerytalnego w Polsce
 - 10.4.2. Zakres podmiotowy
 - 10.4.3. Źródła i metody finansowania emerytur
 - 10.4.4. Warunki uprawniające do emerytury i sposób jej obliczania
- Pytania sprawdzające

11. Ubezpieczenia zdrowotne (Ewa Cichowicz)

- 11.1. Historia i istota ubezpieczenia zdrowotnego
 - 11.2. Zakres ubezpieczenia zdrowotnego
 - 11.3. Źródło i metody finansowania ubezpieczenia zdrowotnego
 - 11.4. Warunki i sposób ustalania świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego
- Pytania sprawdzające

12. Ubezpieczenia chorobowe i macierzyńskie (Ewa Cichowicz)

- 12.1. Historia oraz istota ubezpieczenia chorobowego i macierzyńskiego
 - 12.2. Zakres ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa
 - 12.3. Źródło i metody finansowania ubezpieczenia chorobowego i macierzyńskiego
 - 12.4. Warunki i sposób ustalania świadczeń z tytułu ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa
- Pytania sprawdzające

13. Ubezpieczenia wypadkowe (Radosław Kitala)

- 13.1. Historia i istota ubezpieczenia wypadkowego
 - 13.2. Zakres ubezpieczenia wypadkowego
 - 13.3. Źródło i metody finansowania ubezpieczenia wypadkowego
 - 13.4. Warunki i sposób ustalania świadczeń z tytułu ubezpieczenia wypadkowego
- Pytania sprawdzające

14. Ubezpieczenia rentowe (Ewa Cichowicz)

- 14.1. Historia i istota ubezpieczeń rentowych

- 14.2. Zakres ubezpieczeń rentowych
 - 14.3. Źródło i metody finansowania ubezpieczeń rentowych
 - 14.4. Warunki i sposób ustalania świadczeń z tytułu ubezpieczeń rentowych
- Pytania sprawdzające

Część IV

Ubezpieczenia oferowane przez sektor prywatny

15. Organizacja działalności prywatnych zakładów ubezpieczeń

(Magdalena Dominiak)

- 15.1. Charakterystyka procesów związanych z działalnością ubezpieczeniową
 - 15.2. Kanały dystrybucji w sprzedaży ubezpieczeń
 - 15.3. Bancassurance jako szczególny kanał dystrybucji
 - 15.4. Wybrane zagadnienia organizacji zakładów ubezpieczeń
- Pytania sprawdzające

16. Ubezpieczenia na życie

(Ewa Dąbrowska)

- 16.1. Znaczenie i rodzaje ubezpieczeń na życie
 - 16.2. Podstawowe produkty z zakresu indywidualnych ubezpieczeń na życie
 - 16.2.1. Podstawy konstrukcji ubezpieczeń na życie
 - 16.2.2. Zakres ubezpieczenia
 - 16.2.3. Podstawy oceny ryzyka w indywidualnych ubezpieczeniach na życie
 - 16.3. Podstawowe produkty z zakresu grupowych ubezpieczeń na życie
 - 16.3.1. Ubezpieczenia grupowe dla pracowników
 - 16.3.2. Ubezpieczenia grupowe dla klientów instytucji
- Pytania sprawdzające

17. Ubezpieczenia zdrowotne

(Ewa Dąbrowska)

- 17.1. Rynek ubezpieczeń zdrowotnych
 - 17.2. Model ubezpieczeń zdrowotnych — organizacja dostępu do leczenia
 - 17.3. Zakres ubezpieczeń
 - 17.4. Zasady odpłatności za świadczenia medyczne
 - 17.5. Podstawy oceny ryzyka
- Pytania sprawdzające

18. Ubezpieczenia emerytalne

(Kamila Bielawska)

- 18.1. Istota i funkcje ubezpieczenia emerytalnego
 - 18.2. Formy zabezpieczenia emerytalnego w III filarze polskiego systemu emerytalnego
 - 18.3. Ubezpieczeniowe formy kwalifikowanego zabezpieczenia emerytalnego w Polsce — charakterystyka i sposób oceny ryzyka
- Pytania sprawdzające

19. Ubezpieczenia mienia

(Monika Wieczorek-Kosmala)

- 19.1. Znaczenie i rodzaje ubezpieczeń mienia
 - 19.2. Podstawowe standardy w ubezpieczeniach mienia
 - 19.2.1. Standardy dotyczące sposobu formułowania zakresu ubezpieczenia
 - 19.2.2. Standardy dotyczące sum ubezpieczenia
 - 19.2.3. Standardy dotyczące systemów ubezpieczenia
 - 19.2.4. Standardy dotyczące ograniczeń odpowiedzialności ubezpieczyciela
 - 19.3. Podstawowe produkty z zakresu ubezpieczeń mienia
 - 19.3.1. Ujęcie produktowe ubezpieczeń mienia
 - 19.3.2. Ubezpieczenia ogniowe, kradzieżowe i od wszystkich ryzyk
 - 19.3.3. Ubezpieczenia techniczne
 - 19.3.4. Ubezpieczenia transportowe
 - 19.4. Podstawy oceny ryzyka w ubezpieczeniach mienia
- Pytania sprawdzające

20. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

(Daniel Szewieczek)

- 20.1. Funkcje i znaczenie ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej
 - 20.1.1. Odpowiedzialność cywilna i jej implikacje ubezpieczeniowe
 - 20.1.2. Charakterystyka ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej
- 20.2. Ubezpieczenia obowiązkowe odpowiedzialności cywilnej
 - 20.2.1. Ubezpieczenia obowiązkowe odpowiedzialności cywilnej w systemie finansowym
 - 20.2.2. Standardy powszechnych (ustawowych) ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej
 - 20.2.3. Standardy pozostałych szczególnych ubezpieczeń obowiązkowych odpowiedzialności cywilnej
- 20.3. Ubezpieczenia dobrowolne odpowiedzialności cywilnej

20.3.1. Ubezpieczenia dobrowolne OC z tytułu szkód wyrządzonych osobom trzecim w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu
20.3.2. Ubezpieczenia dobrowolne OC z tytułu szkód wyrządzonych osobom trzecim przez członków gospodarstw domowych
20.4. Podstawy oceny ryzyka w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej
Pytania sprawdzające

21. Ubezpieczenia finansowe

(Maria Gorczyńska, Monika Wieczorek-Kosmala)

21.1. Znaczenie i rodzaje ubezpieczeń finansowych
21.2. Ubezpieczenia kredytu
21.2.1. Istota i rodzaje ubezpieczeń kredytu
21.2.2. Ubezpieczenie kredytu bankowego
21.2.3. Ubezpieczenie kredytu kupieckiego
21.2.4. Ubezpieczenie należności ratalnych, czynszów leasingowych oraz należności faktoringowych i forfaitingowych
21.3. Gwarancje ubezpieczeniowe
21.3.1. Istota i rodzaje gwarancji ubezpieczeniowych
21.3.2. Charakterystyka wybranych rodzajów gwarancji ubezpieczeniowych z punktu widzenia ich przeznaczenia i przedmiotu zabezpieczenia
21.4. Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych
21.5. Podstawy oceny ryzyka w ubezpieczeniach finansowych
Pytania sprawdzające

22. Działalność reasekuracyjna

(Helena Ogrodnik)

22.1. Istota reasekuracji
22.2. Funkcje reasekuracji
22.3. Formy i metody reasekuracji
22.3.1. Reasekuracja fakultatywna, obligatoryjna i mieszana
22.3.2. Reasekuracja proporcjonalna i nieproporcjonalna
22.4. Ocena działalności reasekuracyjnej
22.5. Rynek reasekuracyjny
Pytania sprawdzające

Bibliografia